

Sommerferie 2010: Öland (samt Kalmar og Bolmsö)

Vores sommertur nr. 2 med campingvogn gik til Öland. Det var vores andet år med campingvogn, så vi er vel ikke nybegyndere mere. Alligevel valgte vi ikke at køre så langt. Desuden har Jørgen tidligere været på Öland et par gange og er meget begejstret for øen, som er helt sin egen. Og "vi" er Pia, Jørgen, vores datter Ditte og hendes kæreste Mathias, som skulle bo i et lille telt ved siden af campingvognen. Vi ville holde den første uge på sydøen og den næste uge helt mod nord. Uge 2 blev så ændret lidt på grund af voldsomt nedbør, så vi endte i Kalmar og på Bolmsö.

Fredag, den 16. juli: Afrejse og ankomst til Mörbylånga

Der er kun godt 400 km hjemmefra til vores bestemmelsessted Mörbylånga i den sydlige del af øen, så vi kørte i ét stræk. Da vi alligevel ikke må køre så hurtigt, valgte vi de relativt små veje og kørte via Lönsboda og Tingsryd, i alt 430 km.

Mörbylånga er en lille by med ca. 1.700 indbyggere, men er alligevel hovedbyen mod syd, hvor kommunenavnet er Mörbylånga, selvom Färjestaden med 5.000 indbyggere også ligger i kommunen. Mörbylånga er under alle omstændigheder "Stora Alvarets hovedstad."

Vi havde da også valgt Mörbylånga, fordi den ligger lige under Alvaret, og fordi byens campingplads ligger lige ud til Kalmarsund.

Herover:
Mörbylångas
placering (A)

Til højre:
Campingpladsen
fotograferet fra
badebroen ved
havnen i Mörbylånga.

Campingpladsen er
ægte naturcamping.
Den er ikke opdelt i
parceller, men der er

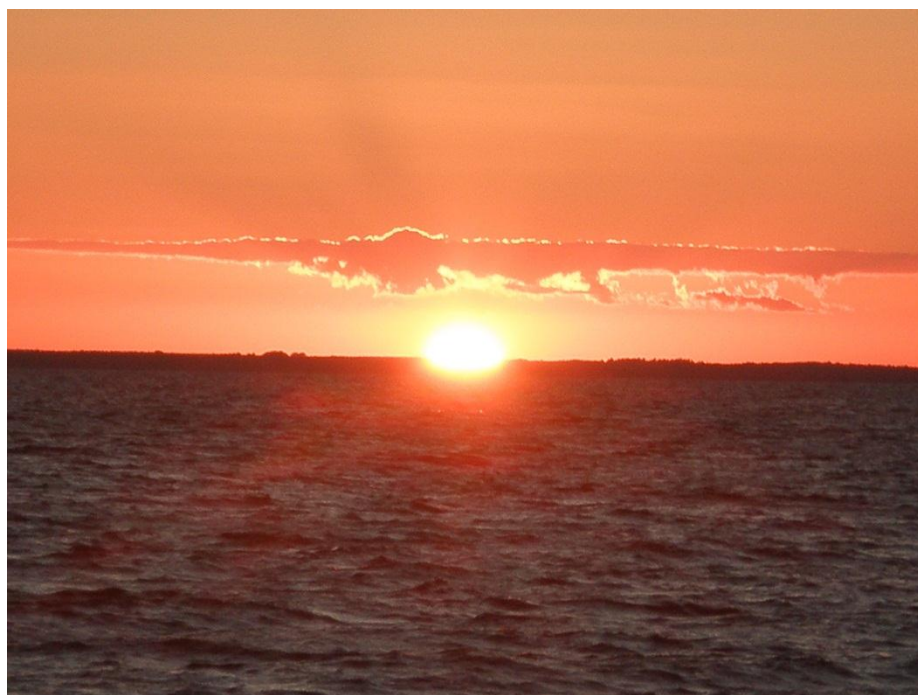
el-udtag og vandhaner med passende mellemrum. Der er en meget lille servicebygning, hvor der alligevel er blevet plads til toiletter, baderum, vaskeri og et meget lille køkken. Der er en lille cafe, men ingen butik. Til gengæld tager det 5 minutter at gå ind til byen. Pladsen havde ikke ret stor belægning, så vi måtte lægge os, hvor vi ville – og det blev naturligvis i første række mod vandet.

Lørdag, den 17. juli: Mörbylånga

Billedet til højre er faktisk modsat det foregående billede, nemlig badebroen fotograferet fra campingpladsen – men noget senere på dagen.

Om morgenen, når vi sad og nød vores morgenkaffe med udsigt over Kalmarsund, landede der hele tiden små flokke af gæs i bugten lige ud for os. Til sidst var der rigtig mange. Og det samme gentog sig om aftenen. Vi kunne ikke rigtig gennemskue hvorfor, men de flytter sig åbenbart et par gange i døgnet.

Til venstre:

Her er Kalmarsund set fra campingpladsen – endnu senere på dagen. Man kan skimte fastlandet (eller "Sverige", som de vist siger på Öland).

Selve byen er som de fleste mindre, svenske provinsbyer, så man er her pga. den omkringliggende natur, dvs. havet og Alvaret.

Det mest spændende i byen var nok et træf med amerikanerbiler og motorcykler, der blev afholdt på torvet om lørdagen.

Søndag, den 18. juli: Sydspidsen af Öland

På sydspidsen af Öland er der naturreservat med ornitologisk station, da "Ölands Södra Udde" passeres af mange fugletræk. Det er det sted i verden, hvor der er foretaget flest ringmærkninger: Fugl nr. 1 million blev ringmærket i 2007 (det var en rødhals, der fik den store ære).

Næsten helt nede på sydspidsen findes Sveriges højeste fyr (41,6 meter), Långa Jan. Det er det uofficielle navn, som det har fået efter det nærliggende kapel, Sankt Johannes kapel ved det nedlagte fiskerleje Kyrkhamn. Kapellet blev revet ned efter reformationen, og stenene blev brugt til det første fyr. På Ölands nordspids hedder fyret Långa Erik.

Der er fin udsigt over det flade landskab. Der ligger flere huse i tilknytning til fyret, bl.a. dette:

Mathias og en gås. Er de begge to ægte?

Det blev en fin tur til sydspidsen – og vejret er stadigvæk med os. Den første dag blæste det lidt, men det bliver lunere og lunere, og vinden har heldigvis lagt sig.

Mandag, den 19. juli: Stora Alvaret

Der er flere Alvar på Öland (og et par enkelte på Gotland), men Stora Alvaret er noget helt særligt. Det er ca. 37 gange 15 km og udgør omkring $\frac{1}{4}$ af hele Öland. Det svenske ord "Alvar" bruges også internationalt og dækker over en landskabstype bestående af et grundfjeld af kalksten med et tyndt lag af vegetation ovenpå. Det kan ikke anvendes til agerbrug, ud over at der flere steder går køer eller får, i vore dage bl.a. af hensyn til naturpleje. Alvaret har sit eget klima, hemiborealt, dvs. "halvnordisk", og det betyder, at der findes planter, der ellers normalt har nordgrænse langt sydligere. Nu var vi her desværre i juli, hvor der ikke er så mange blomster, men man bliver i det mindste imponeret over det uendelige flade landskab.

Ditte og Mathias i et typisk landskab på Stora Alvaret

Oh, vandringsmænd (ved Möckelmossen)

Den svenske krimiforfatter Johan Theorin er ved at skrive en krimi-serie, der foregår på Öland, og den første roman især på Alvaret, men mere herom senere.

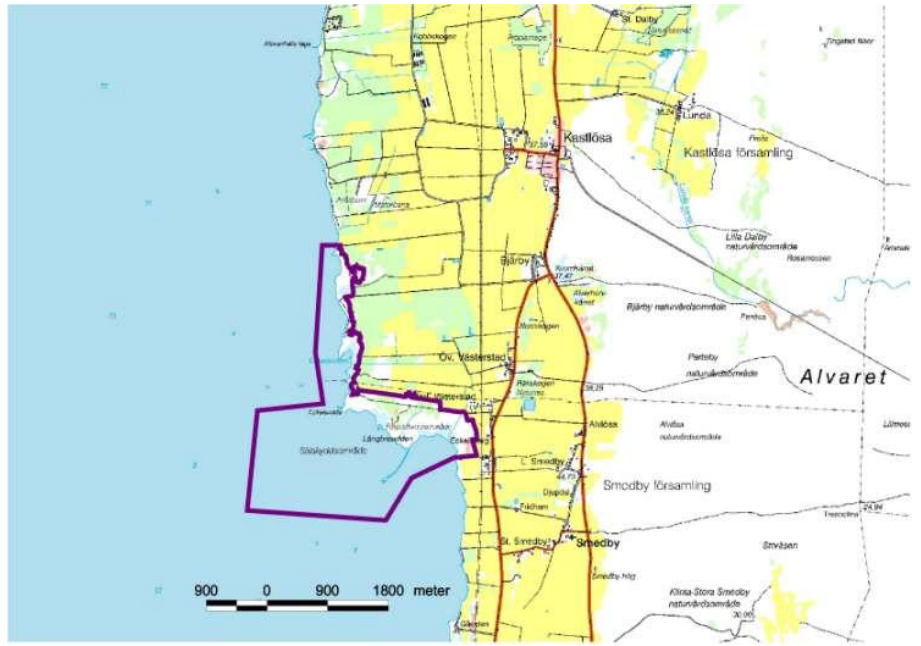
Frokostpause mellem enebuskene

"Mod udgangen" (det er ikke os, der er lukket inde – gærdet er til fårene)

Tirsdag, den 20. juli: Sæltur til Eckelsudde

Sveriges største sælkoloni findes mindre end 10 km fra vores campingvogn. Der er ikke langt at køre, men til gengæld skal man spadsere et par km for at komme ud til odden. Der er spættet sæl og enkelte gråsæler.

Billede og kort er fra Kalmar lens hjemmeside

Her ligger sælerne på rad og række på de store sten ude i vandet.

Fastlandet kan anes i baggrunden.

Vi gjorde hvad vi kunne for at være helt stille, for ikke at forstyrre sælerne, men de virkede til at være ret ligeglade med os.

Onsdag-Torsdag, den 21. - 22. juli: Småture på sydøen

Når man kører rundt på Öland, kan man ikke undgå at lægge mærke til møllerne.

I midten af 1800-tallet var der ca. 2.000 stubmøller på øen (og ca. 25 hollandske møller).

Nu er der omkring 355 møller tilbage. I midten af 1970'erne, da Jørgen var på Öland, var der over 400 stubmøller bevaret, så det går lidt for hurtigt tilbage for dem.

På billedet til venstre står stubmøllerne på rad og række ved Lerkaka.

Lerkaka ligger i Runsten sogn, og det leder straks tankerne over på et andet fænomen, der findes så rigeligt på Öland, nemlig rune-inskriptioner, hvor der er registreret mere end 60.

Lidt nord for "vores" by, Mörbylånga, findes en af de største, Karlevi stenen, som i tidernes morgen er rejst efter den danske høvding Sibbe Foldarsson.

På billedet Pia ved Karlevi stenen.

Vi var også en tur i Borgholm, som er hovedbyen på Öland (men ikke den største by). Borgholm var lenshovedstad, dengang Öland var et len (nu er det under Kalmar len). Uden for byen ligger Borgholm slotsruin og Solliden slot (den svenske kongefamilies sommerresidens).

Vi fik ikke besøgt nogen af de 3 store borge (ruiner), Ismantorps borg, Eketorp og Gråborg. Dem må vi have til gode til en anden gang.

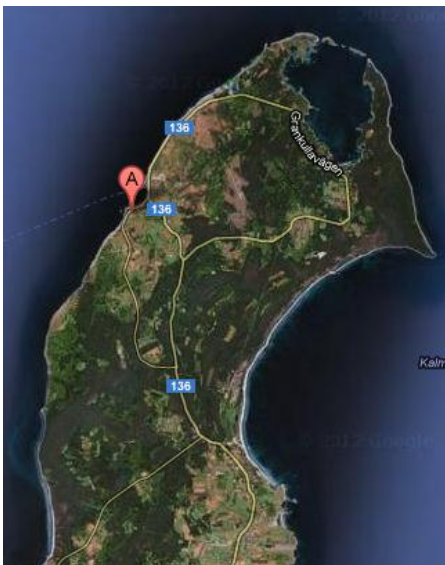
Vejret var rigtigt fint den første uge på Öland. Solen skinnede og det var tørt hele tiden, men alligevel var der ikke ret mange turister, bortset fra i Borgholm. På Stora Alvaret, som vel må siges at være den største attraktion, så vi næsten ikke andre turister.

Men vi fandt ud af, hvor Ölands mange turister gemmer sig. De er på den nordlige del af øen! I morgen skal vi netop til den nordligste by, Byxelkrok.

Mange danskere opfatter Öland som en slags kopi af Langeland, men øen er næsten 140 km lang, og vores køretur til nordøen bliver på 115 km.

Fredag, den 23. juli: Skiftedag til Byxelkrok

Vi havde udset os Neptuni Camping helt mod nord. Vejret var stadigvæk godt, og vi opdagede som nævnt, at det er her turisterne er, så alt var optaget på campingpladsen. Vi kiggede lidt på de andre pladser i området, endda den alt-for-mange-stjernede Böda Riviera Camping, som heldigvis også var optaget. Til sidst blev vi lukket ind på Tokenäs Camping, hvor de fandt en plads til os, hvis vi kunne leve uden strøm (A på kortet). Vi fandt for første gang ud af, at køleskabet kører udmærket på gas, og at vi kunne oplade telefoner og computer i campingpladsens køkken, når vi lavede mad.

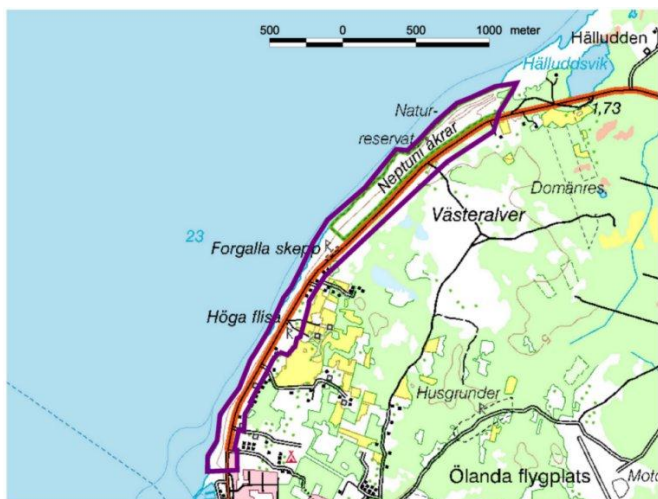
Vi nåede at se lidt på nærområdet før regnen begyndte. Campingpladsen ligger på "den forkerte side af vejen", men alligevel tæt på vandet og med havudsigt. Den hedder jo Tokenäs, og der er et lille næs overfor pladsen med udsigt til øen Blå Jungfrun. Det er en god og enkel campingplads.

Vi nåede også at se på Neptuni Åkrar, en stenmark lidt nord for campingpladsen med massevis af blomstrende slangehoved. Planten kender vi også i Danmark på veldrænet jord. Vi har set den f.eks. på Anholt og på strandbakkerne i Gilleleje. På svensk hedder den "blåeld", og når man kigger på Neptuni Åkrar synes man, det er et godt navn – det ligner næsten blå ild.

Neptuni Åkrar er navngivet af Carl von Linné. Vi er de lykkelige ejere af hans "Öländska och Gotländska resa" (i genoptryk, desværre), som er skrevet i dagbogsform, så vi har læst, at marken er navngivet den 18. juni 1741, hvor han skriver (på datidens svensk):

(Billedet og kortet har vi fundet på internettet)

"Neptuni Åkrar får vi lov kalla ett fält, som låg 1/8 mil ifrån Torp invid själva havsstranden, av ett bysseskotts bredd och några bysseskotts längd."

Vi kan nu konkludere, at et bøsseskud i 1741 var ca. 200 m.

Lørdag, den 24. juli: Byxelkrok og omegn i regnvejr – og lidt om Ölands-krimier

Og regnvejret fortsatte. Vi kørte en lille tur ud for at se på Byrums Raukar, men det var ikke nogen fornøjelsestur, og vi har ikke engang fotograferet dem (men det er der jo så mange andre, der har). Regnen varede hele dagen og natten med. Der var pludselig masser af ledige pladser på campingpladsen, så vi fik i løbet af dagen lov til at flytte campingvognen til en plads med strøm.

Regnvejret var hovedoverskriften i lokalaviserne dagen efter. Vi læste, at der var målt 112 mm på fastlandet. Et stort nedbørsdøgn er defineret som 10 mm og derover, og det kom vi vist op på.

I et sådant vejr er der kun én fornuftig ting at gøre: At læse bøger.

Og det får os til at tænke på den svenske krimiforfatter Johan Theorin, som netop er ved at skrive en "Ölands-kvartet". Nu hvor dette skrives (i februar 2013), har han udgivet 3 af bøgerne, som alle foregår på Öland.

Den første roman, "Skumringstimen" fra 2007 fik det svenske krimiakademis debutantpris.

Den anden, "Natstorm", fik prisen for årets bedste kriminalroman.

Den tredje, "Blodlag", er også god.

Det halve Sverige og store dele af Danmark venter på den fjerde, som ikke er udkommet endnu.

Der er tale om stilfærdige, underspillede spændingsromaner (Theorin siger selv, at det ikke er krimier), og opdageren er den pensionerede skibsfører Gerlof Davidson, som er over 80 år og som bor på plejehjemmet i Marnäs. Det er et opdigtet Ölandsk stednavn ligesom flere af de andre geografiske steder i bøgerne, men Theorin har alligevel udgivet et kort, der viser, hvor de ligger.

Hvis man er til svensk krimi, kan disse bøger varmt anbefales. Kortet her er fra Johan Theorins hjemmeside. Bøgerne foregår ved de gule prikker.

Søndag, den 25. juli: Kalmar

Vejrudsigten var stadig ikke særlig god, så vi ville bo i en by i stedet for i naturen. Kalmar er ret nærliggende, bogstaveligt talt, og vi fandt et sted lige syd for byen, Stensö camping.

Turen ned gennem Öland ledte tankerne hen imod morgentrafikken ind ad Helsingørmotorvejen på en af de værste dage. Ja, lige bortset fra at ca. hver anden bil havde en campingvogn efter sig. Alle flygtede øjensynlig fra Öland – og især regnen. Vores TomTom bippede lystigt hele vejen ned til Ölandsbron: Vi har aldrig set så mange stærekasser (automatisk fartkontrol) på så kort en strækning. Det var nu lige meget, for det er umuligt at få en fartbøde i myldretidstrafik.

På Stensö camping var der mange ledige pladser, sikkert på grund af vejret.

Vi vil ikke skrive så meget om campingpladsen (A), for det har familien Hovald gjort så glimrende i deres beretning fra 2011, Midsommertur. Vi vil blot konstatere, at den ligger dejligt i skærgården syd for Kalmar og i bekvem afstand til centrum.

Vi var kun i Kalmar 1 dag og havde ikke så meget tid. Mathias havde en aftale i Danmark, så vi satte ham på toget til Alvesta, hvor han skulle skifte til Malmötoget.

Vi fik dog set den gamle by og naturligvis også slottet.

Mandag, den 26. juli: Skiftedag til Bolmsö

Vejret blev bedre, så vi tog ud til naturen igen. I den store sø Bolmen ligger øen Bolmsö, hvor der er en [Back to Nature](#) campingplads.

På vejen til Bolmsö holdt vi frokost ved Hyllsjön.

Kalmar slot – læg lige mærke til skyerne. Det skete, at der var vand i nogen af dem.

Frokostpause ved Hyllsjön

Et af formålene med disse rejsebeskrivelser er naturligvis at give inspiration til andre campister, som måske får lyst til at besøge de samme steder. Men det er alligevel helt tilfældigt, at vores tur minder meget om familien Hovalds i 2011: Denne tur er jo året før, i 2010, og vores beskrivelse er først lavet i 2013. Vi vil da heller ikke fortælle så meget om campingpladsen på Bolmsö, men henvise til Renate Hovalds fine [beskrivelser](#). Om så det er rastepladsen ved Hyllsjön, er der sammenfald, men den viser vi da lige et billede af, om ikke andet for at anbefale den til andre.

Tirsdag-Onsdag, den 27. – 28. juli: Bolmsö

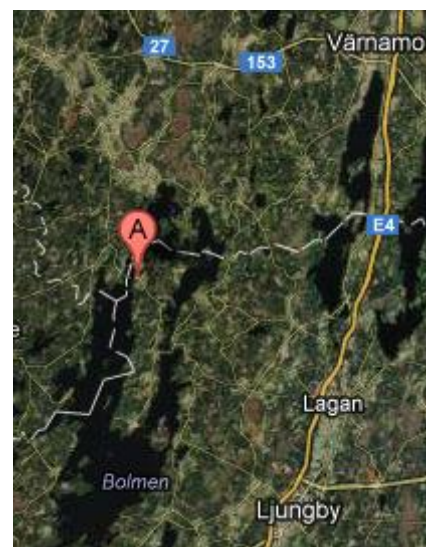
Vi var her kun et par dage. Den ene dag gik vi rundt på øen, og den anden kiggede vi på byerne i omegnen.

I Ljungby er der mest spændende omkring Gamla Torg, hvor der er et par museer.

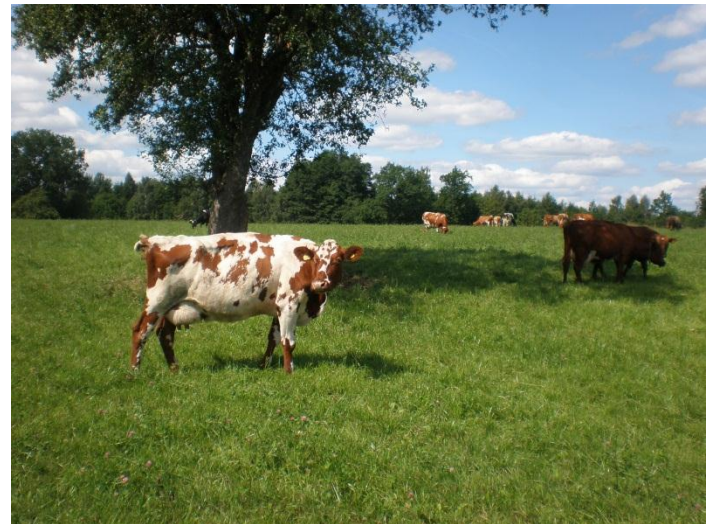
Ellers er Värnamo nok en mere interessant by. Centrum virker hyggeligere, og så er der jo Apladalen i den sydlige del af byen med frilandsmuseum og åen Lagan (svenskerne kalder den en å, ikke en elv, på trods af størrelsen), der løber igennem.

Og lidt nordvest for Värnamo ligger Stora Mosse, som vi ikke besøgte ved denne lejlighed, men kender fra andre Sverigesture.

Billedet viser campingpladsen (A), samt Ljungby og Värnamo.

På selve øen Bolmsö gik vi en lang tur gennem det typiske, smålandske landskab med røde huse, lidt skov, mindre landbrug og grusveje.

Stormene har ikke væltet alle grænerne

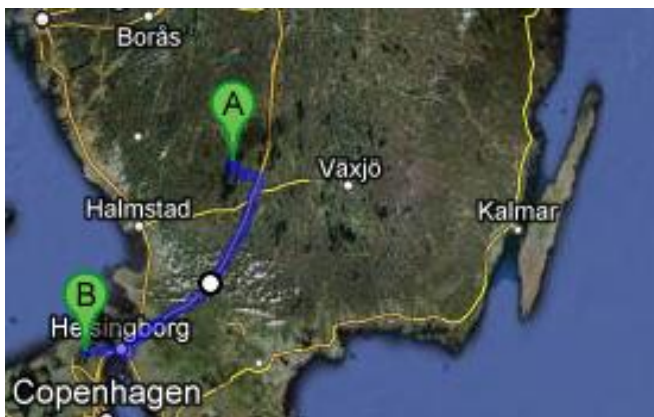

Pyh ha, det er en hård tur

Hele Småland, på nær moserne (eller også så vi dem ikke), var repræsenteret på ganske få kvadratkilometer.

Torsdag, den 29. juli: Hjemtur

I forhold til sidste års ferie i Østrig er det en luksus med en hjemrejse på under 200 km, og når vi har taget færgen i Helsingør har vi mindre end 20 km tilbage.

Sverige har altid været et af vores foretrukne ferielande, og vi kender især Småland godt, men det var første gang med campingvogn.

Det generelle indtryk er godt: Priserne på campingpladserne er relativt lave, og alligevel er der gode faciliteter, selv på de mindste campingpladser. Her er f.eks. altid køkkener i modsætning til "nede i Europa". Det er måske et nordisk fænomen?

Det er nok ikke sidste gang, vi camperer i Sverige, selvom vejret var noget blandet den sidste uge.

Kærlig hilsen fra

Pia og Jørgen (og Ditte og Mathias)

lindkvist.nygaard@gmail.com